

SLOVENSKI VESTNIK

Vprašanje Nata bo soodločalo o novi vladi

Kot je bilo pričakovati, se je predsedstvo ljudske stranke odločilo za koalicijske pogovore s socialdemokrati, pri čemer ÖVP ni odstopila od načelne izjave, da bo šla v opozicijo. Že dalj časa so znani pogoji ljudske stranke za sodelovanje v novi vladi: konsolidiranje proračuna, močna demokracija, ukrepi za gospodarstvo, več svobode, trdnost družbe in izkoriščanje možnosti, ki jih nudi EU. Kot se je izkazalo, vsebuje zadnja točka tudi vprašanje vstopa Avstrije v zvezo Nato. Šef socialdemokratskega kluba Kostelka je izjavil, da to za SPÖ ne pride v poštev in apeliral na ljudsko stranko, naj ne ogroža pogovorov zaradi debate o varnosti. Kancler Klima je preciziral, da do takega koraka v naslednji legislativni periodi ne bo prišlo. Obrambni minister Fasslabend vsekakor vztraja pri Nato-opciji. Tudi Wolfgang Schüssel je v tem sklopu dejal, da se o »substanci« ni mogoče pogajati. Kot kaže, da bo avstrijska nevtralnost ključno vprašanje v koalicijskih pogovorih, saj je socialdemokratska stranka tozadevno zavezana tudi svojim volilcem.

Pogovori med SPÖ in ÖVP se začnejo še ta teden. Po predstavah kanclerja Klime naj bi v začetku potekali zaupno. Z vmesnim poročilom bo javnost seznanjena predvidoma šele

med božičem in novim letom. Nadaljevanje redčo-črne koalicije je verjetno, saj sta obe stranki zaskrbljeni glede stabilnosti in mednarodnega ugleda države. Zato bo predvsem vprašanje, kdo bo plačal kakšno ceno za vstop v vlado.

Uradni mednarodni odzivi na oblikovanje avstrijske vlade so bili nazadnje skromni. Iz Slovenije je bilo ponovno sliša-

ti, da si Ljubljana želi nadaljevanje »konstruktivnega dialoga« z Avstrijo, in to ne glede na sestavo nove vlade. Zunanji minister Frlec je dejal, da je v obojestranskih odnosih vse manj »zaskrbljivih signalov«, češ da so stališča vodje svobodnjaške stranke Jörga Haiderja v zadnjem času postala »ugodnejši« za Slovenijo.

A. L.

ADVENTNI KIČ je najti pri večini stojnic na božičnih sejmiščih, kot kaže tudi naša slika iz Celovca. Kljub temu – ob blesku pisane robe marsikomu zažarijo oči ...

Foto: Stukefj

Opozorilo društvom!

Vsa društva, ki pri Uradu zveznega kanclerja še niso zaprosila za finančne podpore za leto 2000, opozarjamo, da je rok za oddajo prošenj tokrat 15. januar 2000. Obenem opozarjamo doslejšnje prejemnike podpor, da morajo biti obračuni za leto 1999 najkasneje do roka, ki ga je Urad zveznega kanclerja navedel v pogodbi (praviloma 10. januar 2000), na Dunaju.

SPZ in ZSO

Johann Lomšek, diplomiran tehnik za varstvo okolja

Johann Lomšek

Foto: Stukefj

Pretekli ponedeljek je na deželni vladi prejel diplomu dipl. inž. Johann Lomšek, doma iz Tihoje pri Dobri vasi. Johann Lomšek je študiral tehnično varstvo okolja (recikliranje) na montanistični univerzi v Leobnu. Po nekaj

mesečni praksi je z odličnim uspehom zaključil izpit, ki mu daje možnost za samostojno podjetniško delovanje. M. Š.

Napovedana je protidemonstracija

Na svojem občnem zboru pretekli teden se je koroški heimatdienst (KHD) ponovno izrekel za ločevanje otrok v otroških vrtcih in v ljudskih šolah po jezikovnih kriterijih. Kot je znano, je velikovška sekcija koroške brambovske zveze že letos maja vložila ustrezno peticijo pri pristojnem pododboru deželnega zbora. KHD pa je napovedal tudi protidemonstracijo, če bo prihodnje leto v Celovcu prišlo do podobne manifestacije proti rasizmu kot 12. novembra letos na Dunaju. Občni zbor je sprejel še sklep, v katerem zvezno in deželno vlado ter deželni zbor poziva, naj nastopijo proti vsem »obrekovanjem«, češ da so Koroška in njeni prebivalci nacistični, rasistični in manjšini sovražni.

PREBERITE

Družba

Avstrija ni osamljen primer: Rasistično mišljenje v Evropi je v preteklih letih naraslo
Stran 2

Knjižni dar 2000

Od literature do stvarne knjige: Slovenska prosvetna zveza in Mohorjeva založba vabita k branju
Stran 3

Domoznanstvo

Herta Lausegger-Mauerer že več let raziskuje staro ljudsko kulturo in dokumentira vpliv slovenskega narečja na nemščino z avdiovizualno metodo
Stran 4

Domobranstvo

V Ljubljani poteka sporna razstava o domobranstvu. Irena Destovnik si jo je ogledala
Stran 5

PREBLISK

Kako grozno nekatere stiska bližnje leto 2000. Psihiatrične bolnišnice so že prezasedene, psihoterapevti služijo kot še nikdar, ljudje divjajo po trgovinah, kupujejo stoletna in tisočletna darila, si lomijo prste in pulijo lase od vznemirjenosti in stresa.

Vprašal sem mamco, kar tam nekje na cesti, kako bo skočila v leto 2000, pa mi je odgovorila, da bo zvečer malo pojedla, popila, potem pa šla spat. Nobenega vznemirjenja ni kazala. Še to je rekla, da je bilo nekoč v njeni mladosti leto 2000 tako zelo oddaljeno, zdaj pa je vesela, da ga bo vendarle dočakala. Pa ne zaradi letnice, ampak zato, ker ji je zdravje zdržalo.

Potrošniška mrzlica, agresivna medijsko obdelana po-

nudba, umetno ustvarjena rivaliteta, vse to premnoge peha v depresije. Ne toliko strah pred neznanim in negotovim (kakor pred sončnim mrkom v septembru). Menedžerji so to stanje ustvarili v prid svoje

Depresije 2000

jim profitom. Potrošnja in izdatki so in še bodo rekordni – tisočletni. Drugo jutro, 1. januarja 2000, pa se bo dan prebujal natančno po koledarskih minutah, posijalo bo sonce ali pa bo megleno, morda bo snežilo. Glavoboli, mački, prazne denarnice bodo zaznamovale novo leto. Najbrž pa tudi nova upanja.

J. R.

MONODRAMA Lep pozdrav, Štefka!

Igra: Dunja Wutte
Režija: Marijan Hinteregger

Ponovitev:
sobota, 19. 12. '99 • 20"
KULTURNI DOM ŠENTPRIMOŽ

PRODUCENT:
SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
V CELOVCU

CELOVEC

Človekove pravice in Haider

Pretekli petek je bila na deželni vladi, na dan človekovih pravic, šesta podelitev nagrade za človekove pravice. Za prizadevno delo so bili nagrajeni sodelavci in sodelavke organizacije »Štirje letni časi« v Beljaku, ki jo vodita Isabella Scheiflinger in Walter Lang, in raziskovalni in svetovalni center »Aspis«, ki ga je ustanovil profesor Klaus Ottomeyer s celovške univerze. Larissa Krainer od amnesty international in Klaus Ottomeyer sta na podelitvi javno kritizirala deželnega glavarja Haiderja v zvezi z njegovo zahtevo po A-kartici. M. Š.

Umrli je Franjo Tudjman

Pretekli ponedeljek so v Zagrebu pokopali predsednika R Hrvaške Franja Tudjmana (78). V času njegove vladavine je Hrvaška dosegla državno samostojnost. Medtem ko je bilo žalovanje v državi veliko, so bili mednarodni odzi-

vi na dogodek zadržani. Tuji državniki in tiskovne agencije so poklicali v spomin pomanjkljivosti glede človekovih pravic in svobode medijev na Hrvaškem in da je bilo od tam pregnanih okoli 600.000 prebivalcev srbske narodnosti. Izraženo je bilo upanje po demokratizaciji države. S smrtjo se je Tudjman izognil možnemu sojenju pred sodiščem za vojne zločince v Den Haagu.

Modestov dom spet v Mohorjevi

Zaradi upadanja števila slovenskih gojencev in gojenk je morala Mohorjeva družba prodati Modestov dom v celovškem okraju Welzenegg. S prodajo doma pa Mohorjeva ni uknila vzgojnega dela. Poleti so pričeli z obnovitvenimi deli v Mohorjevi hiši. V sodobno opremljenih prostorih je našlo bivališče 32 dijakov in dijakinj. Investicijski stroški so znašali 2,7 milijona šilingov. Slavnostne otvoritve so se udeležili tudi številni častni gostje, med njimi škof Egon Kapellari, deželna svetnica Gabriele Schaunig-Kanduth, direktor Mohorjeve Anton Koren, predstavniki šolskih ustanov in drugi. **M. Š.**

Ravnatelj Modestovega doma Hermann Kelih in vzgojiteljica Renate Kraut z gojenci

Foto: Stukelj

NSKS RAZGLASIL VOLTIVE ZA LETO 2000

Kdor se priznava, lahko voli

Praviloma naj bi bile volitve za predsednika in zastopnike Zbora narodnih predstavnikov (ZNP) že letos vigredi, vendar jih je Narodni svet zaradi odstopa celotnega predsedstva preložil. Novi termin za volitve pa je od 20. februarja do 19. marca 2000. Volilno pravico imajo vsi avstrijski državljani slovenske narodne skupnosti, ki so bili veljavno vpisani v volilni seznam ob volitvah NSKS leta 1995 in dodatno tisti, ki v letu 2000 dopolnijo 15. leto starosti in se med 8. 1. in 11. 2. oglašijo pri enem od članov pristojne volilne komisije. Pasivno volilno pravico imajo med drugim vsi aktivni volilni upravičenci, ki se brez zadržkov priznavajo za pripadnike slovenske narodne skupnosti. Kandidaturo z najmanj tremi podpornimi izjavami je treba pisмено prijaviti

pri krajevni ali osrednji volilni komisiji do 4. februarja 2000.

Za predsednika NSKS pa lahko kandidirajo osebe, ki v letu 2000 dopolnijo 19. leto starosti, imajo aktivno volilno pravico in do 4. 2. predložijo najmanj 30 popornih izjav. Glasovnice bodo dostavljene po pošti ali osebno, vrniti pa jih bo treba do najkasneje 19. marca 2000 do 20. ure.

Skupaj bo 18 volilnih okolišev. Slovenci, ki živijo zunaj dvojezičnega ozemlja, pa se lahko prijavijo v volilnem okolišu Celovec in okolica. Pristojne krajevne volilne komisije bodo imenovane do 7. 1. 2000.

Že vnaprej je NSKS napovedal nekaj reform glede volitev v ZNP: namesto 60 bo imel samo še 48 članov, volitve pa bodo tokrat potekale v enem krogu.

A. L.

Velik korak

Vladimir Smrtnik, doma iz Kort pri Železni Kapli, bo s prvim januarjem 2000 nastopil službo šefa protokola pri deželni vladi. Vladimir Smrtnik je po maturi na ZG za Slovence v Celovcu zaključil študij prava na Dunaju. Nato je služboval v Biroju za slovensko narodnostno skupnost pri deželni vladi in bil nekaj let na uradu za vodno pravo pri celovškem okrajnem glavarstvu.

Novopečeni vodja protokola je za SV izjavil, da bo po volitvah narodnih predstavni-

kov meseca marca 2000 oddal svojo funkcijo v predsedstvu NSKS in KOKS. Obdržal pa bo funkcijo v razširjenem KOKS. **M. Š.**

Novi vodja protokola pri dež. vladi Vladimir Smrtnik

Foto: Stukelj

KLJUB PRIZADEVANJEM EVROPSKE UNIJE

Rasizem v Evropi narašča

12. novembra letos je na Dunaju 70.000 ljudi demonstriralo proti rasizmu. Medtem je avstrijska vlada sklenila, da bo v prihodnjem letu le še 8000 oseb spustila v deželo – tako malo kot še nikoli. Svobodnjaška stranka se je oglašila z zahtevami po obveznih preiskavah priseljencev glede tuberkuloze in aidsa ter zahtevala posebno izkaznico za legalne priseljence. Ob dnevu človekovih pravic je notranji minister Schlögl sicer izdal odredbo, po kateri naj bi mladoletnikom do 14. leta starosti ostal prihranjen odgonski pripor, vendar kot drugod po Evropi tudi v Avstriji rasizem narašča.

Čeprav je Evropska unija razglasila leto 1997 za leto proti rasizmu in postala na tem področju tudi dejvna, je Evropski zavod za opazovanje rasizma in sovrašva do tujcev (EUCM) v svojem prvem letnem poročilu ugotovil, da so ljudje v EU slej ko prej izpostavljeni diskriminaciji zaradi svoje polti, vere, etnične pripadnosti ali rase. Letno poročilo Evropske unije navaja, da je leta 1997 skoraj ena tretjina anketiranih Evropejcev navajala, da so »zelo« ali »precej« rasistični. Raziskave zavoda kažejo, da sta rasizem in sovrašvo do tujcev od zadnje velike ankete leta 1989 še bolj razširila. Študija prikazuje, da je v istem časovnem razdobju javni interes za temo rasizem s 36% odstotkov padel na 22%.

Evropski zavod za opazovanje rasizma in sovrašva do tujcev (EUCM) je bil ustanovljen lani v okviru evropskega leta proti rasizmu. Cilj instituci-

je je zbiranje podatkov o rasizmu, sovrašvu do tujcev in antisemitizmu na evropskem nivoju in tudi analiza vzrokov, posledic teh pojavov ter možnosti protiukrepov.

»Diskriminacija narodov zaradi svoje rasne pripadnosti in vere ni samo kršitev človekovega dostojanstva, temveč tudi napad na vse, za kar Evropska unija stoji«, meni vodja zavoda Beate Winkler. Akceptiranje diskriminacije bi pomenilo živeti v Evropi, v kateri rasisti diktirajo moralni in politični ton. Sankcionirala bi se izključitev članov lastne skupnosti.

V poročilu je še posebej opozorjeno, da sta najbolj vznemirljiva pajava postopnega rasizma, ki je v vsakdanjem življenju banaliziran, in diskriminacije, ki je možna šele zaradi brezbriznosti širšega prebivalstva ali brezbriznosti na inštitucionalni ravni.

Čeprav ima Avstrija v primerjavi z drugimi državami EU skrajno nizko število priseljencev, je le-tu sovrašvo do tujcev še močnejše razširjeno kot drugje. Sokriva za to, kot so tudi poročali avstrijski mediji, naj bi bila tujska politika svobodnjaške stranke.

Podpisna akcija

Demokratska ofenziva (SOS Mitmensch in Republikanski klub na Dunaju), ki je organizirala tudi novembrsko manifestacijo proti rasizmu, je skupaj z drugimi organizacijami (med. Katoliško akcijo in sindikati) sprožila vseavstrijsko podpisno akcijo »Integracija zdaj«, v kateri zahteva evropskim standardom ustrezajoč protidiskriminacijski zakon in dejansko uresničitev pasivne volilne pravice za tujce v obratne svete in interesna združenja (visoko šolstvo, zbornice).

A. L.

OBČNI ZBOR KSŠŠ DUNAJ

Povsem nov sestav odbora

Klub slovenskih študentk in študentov na Dunaju je pretekli petek imel svoj redni občni zbor. Delokrog odbora se je tudi v zadnjem letu osredotočil na organiziranje koncertov glasbe in večerov mladih pesnikov. Športivnost klubašev pa se ni pokazala le na kvazišportni prireditvi »Iron-wo-man« (peterboj družabnih iger), temveč tudi pri nogometnem turnirju »Palästina-Cup«. Celo na politični ravni so se klubašnje in klubaši letos pokazali, saj so aprila tega leta diskutirali Sturm, Olip in Vouk. Najbolj konstanten in zanesljiv faktor v klubu je v zadnjih letih postal klubski zbor, katerega število pevk in pevcev se je od ustano-

vitve zbora do danes povečalo. Številni nastopi na Dunaju in v

Novi predsednik Šušnik in odborniki

sosodnjih državah to dejstvo potrjujejo. Finančna situacija kluba se je v lanskem letu poslabšala, ker podpore s strani urada zveznega kanclerja ni bilo.

Pregledniki so v svojem poročilu ugotovili, da je zaradi neizkušenosti odbora prišlo do nekaj nedostatkov, ki pa so, gledano v celoti, zanemarljivi. Posledica je, da bodo pregledniki poleg pregleda računov prevzeli tudi splošno nadzorniško vlogo. Stari odbor je torej dobil razrešnico občnega zbora in tudi novo predsedstvo kluba je spet povsem novo. Za predsednika je bil izvoljen Marko Šušnik, blagajniške posle bo opravljal Marjan Tomažej, mesto tajnice je zasedla Lidija Krištof, ostali dve odborniški mesti pa bosta izpolnjevali Monika Hrobath in Asja Hočevar.

M. G.

OBČNI ZBOR KSŠŠ GRADEC

Napovedan je svež veter

V ponedeljek, 13. 12., je imel Klub slovenskih študentk in študentov Gradec svoj redni občni zbor. Že prej je bilo znano, da se bo novi odbor precej razlikoval od starega. Po dveh letih predsedovanja je oddal svojo funkcijo Boris Gallob. Novi predsednik je Peter Rosenzopf z Rude, absolvent dvojezične trgovske akademije in študent psihologije. Nova tajnica je Christina Toth. Blagajnik je postal Roman Kulnik. Nasleduje Tamaro Pinter, ki je vestno opravljala blagajniško delo in veliko doprinesla k uspehu

slovenskih dnevov. V odbor so bili izvoljeni še Christina Klemenjak (namestnica predsednika), Marija Breitfuss (namestnica blagajnika), Monika Kassl (namestnica tajnice), Boris Gallob (medijski referent), Valentin Muri (pomočnik medijskega referenta), Brigita Buchwald (športna referentka), Mirjam Kap, Marko Warum, Christian Kraut, Christian Metschina in Tamara Pinter (odborniki).

Po poročilu referentov in preglednikov – bilo je 25 prireditvev in dodatnih sedem v okviru slovenskih dnevov – je tekla

glavna diskusija o financiranju kluba, ker je urad zveznega kanclerstva črtal klubu za leto 1999 vso podporo. Vprašani sta se glasili, koliko je kriv klub sam in koliko sta krivi centralni organizaciji na Koroškem.

Novi predsednik Peter Rosenzopf se je zavzel za ustanovitev političnega krožka. Nadaljnje pa je tekla razprava o boljšem vključevanju matičnih Slovencev v klub. Navzoči zastopniki studentskih univerzitetnih organizaciji iz Maribora in Ljubljane ter zastopnika osrednjih organizaciji v Celovcu so na koncu občnega zbora izrekli čestitke novemu odboru.

Boris Gallob

KNJIŽNI DAR SLOVENSKE PROSVETNE ZVEZE 2000

Novosti za branje in poslušanje

Štirje K stojijo letos za novi knjižni dar Slovenske prosvetne zveze v Celovcu: K kot Kuchling – Kosovel – Kernjak in seveda Koroški koledar. Tako kot vsako leto si je izdajateljica prizadevala, da pripravi čimbolj zanimivo čtivo za bralce knjižnega daru, čeprav tudi tokrat ni povsem knjižni, saj se je med knjige vtihotapila tudi zgoščenka, posvečena Pavlu Kernjaku ob njegovi 100-letnici rojstva. Sicer pa knjižni dar prinaša tudi posebno, za koroško slovensko slovstvo že kar izjemno novost: roman Martina Kuchlinga, ki ni samo avtorjev prozni pravec, temveč po dolgih letih sploh prvo prozno delo nekega mladega slovenskega koroškega avtorja.

Kuchling: Iskanje Nataše

Po pesniškem prvencu »Okamenela sled« (Drava, 1998) je to prvi roman mladega avtorja, ki študira primerjalno književnost in slovenščino na univerzi v Gradcu. Roman pripoveduje zgodbo o moškem, ki ga izreden dogodek – zapustila ga je prijateljica – neprijazno vrže iz lagodnega in hkrati topoglavega vsakdana in ga »spravi na noge«. Iz dobro znanega okolja se odpravi na nenavaden pohod po mestu, v katerem sicer živi, a mu ni prav nič domače. Pohod je hkrati nov poskus spoprijemanja s svetom, s katerim v teku dogajanja pride vse bolj navzkriž. Iskanje pobegle prijateljice se postopoma prelevi v iskanje novega začetka, nove pozicije v utečenem vsakdanu.

Kosovel: Deček in sonce / Der Knabe und die Sonne

Srečko Kosovel je znan predvsem po svojih pesmih za odrasle, še zlasti po pesnitvah o njegovem ljubljenskem Krasu. Med-

narodno pozornost pa so zbudile predvsem njegove konstruktivistične pesmi v posmrtni zbirki »Integrali«, ki so letos izšli v nemškem prevodu Erwina Köstlerja pri založbi Drava. Manj zano je, da je Kosovel pisal tudi za otroke. Leta 1904 v Sežani rojen pesnik je bil nežen in občutljiv otrok, zelo navezan na družino in kraški svet. Ko je bil star dvanajst let, so ga ob začetku prve svetovne vojne leta 1915 poslali na šolanje v Ljubljano. Tam je doživljal hudo pomanjkanje in domotožje. Prav v teh letih so nastale njegove najlepše otroške pesmi. Umrli je v Tomaju leta 1926, star komaj dvaindvajset let. Kljub prerani smrti je tudi otrokom zapustil dra-

gocen pesniški dar, ki je v pričujoči dvojezični izdaji »Deček in sonce – Der Knabe und die Sonne« dostopen tudi nemško govorečim bralcem. Nemški prevod je delo pesnice Maje Haderlap, ilustracije pa je prispevala Mojca Cerjak.

Koroški koledar 2000

Nekoliko drugače kot v preteklih letih, ko je nudil raznolike prispevke k družbenim in manjšinskim temam, je letošnji Koroški koledar posvečen pregledu slovenskega kulturnega delovanja na Koroškem. Irena Destovnik se je pogovarjala z ljudmi iz posameznih društev in poskuša čim bolj avtentično predstaviti razmišljanja njenih sogovornic in sogovornikov o kul-

turnem delu slovenskih društev na Koroškem, pri čemer je odkrila široko paleto različnih mnenj. Iz portretih posameznih društev in kulturnov ustanov je razvidno, kako bogato je njihovo delovanje, kako močna je lastna kulturna produkcija in na čem temelji, do kam se odpirajo društva navzven in v čem je smisel njihovega delovanja.

V koledarju pa je najti tudi prispevke s spominske prireditve ob 100-letnici rojstva Pavla Kernjaka, ki jo je septembra letos priredila SPZ. Andrej Leben objavlja pregled slovenskega gledališkega dogajanja na Koroškem v sezoni 1998/99, Meta Domej pa nadaljuje obsežno koroško bibliografijo s podatki za leto 1999.

»Pel je za vse«

Kajpada je s tem mišljen skladatelj in pevovodja Pavle Kernjak. Na istoimenski zgoščenki izvajajo različni pevski zbori in skupine ljudske in umetne pesmi priljubljene pevca z nageljnom.

Paket vseh knjig in zgoščenke stane 390 šil., cena za posamezne knjige in zgoščenko pa je skupaj 786 šil. (Martin Kuchling: Iskanje Nataše. 160 strani, 248,-; Srečko Kosovel: Deček in sonce / Der Knabe und die Sonne. 198,-; Koroški koledar. 240 strani, 120,-; Pavle Kernjak: Pel je za vse, 220,-)

Izjava Slovenske prosvetne zveze

V zadnji številki Slovenskega vestnika J. R. piše o preobratu na občnem zboru Slovenske prosvetne zveze in poudarja, da ni bilo nobene besede o inter- in multikulturalnosti. V prispevku poslovdje Slovenske prosvetne zveze, ko je citiral tržaškega pesnika Ace Mrmoljo, je rečeno, »da je eden izmed pomembnih obrazov modernizacije prav multietnična in večkulturalna družba«. Poleg tega je poslovodja SPZ poudaril, da naj postane »vizija kulture sožitja znotraj in zunaj manjšine najpomembnejša formula medčloveških odnosov«.

Tudi, če teh jasno izpovedanih besed na občnem zboru ne bi bilo slišati, Slovenski prosvetni zvezi ne gre za stalno verbalno poudarjanje pomena multikulturalnosti, pač pa gre za dejanja, ki dokazujejo, da skušamo živeti tako, kot to odgovarja humanističnim načelom v večkulturalni družbi. Pri tem ne gre samo za spoštljiv, demokratičen, enakovreden in enakopraven odnos z večinskim narodom, ampak tudi za to, kako te vrednostne kriterije kulturne politike uresničujemo znotraj manjšine.

Spoštovanje raznolikosti in pluralizma je osnova multikulturalnih odnosov med ljudmi ne glede na jezik, narodno pripadnost in svetovni nazor. Prav ta načela SPZ skuša uresničevati v kulturi. S svojim prizadevanjem, da je v kulturi treba omejiti prostor politiki in da kulturna društva niso prostor za reševanje političnih vprašanj, je SPZ prispevala k preseganju političnih konfliktov na osnovi konkretnega kulturnega programa. V tem programu ima skrbstvo za slovenski jezik in kulturo prioriteto. To skrbstvo bo pridobilo na pomenu, če bo klima znotraj manjšine dobra in če bodo dobri odnosi z večinskim narodom in z osrednjim slovenskim kulturnim prostorom.

Mohorjeva družba letos ponuja v svojem knjižnem daru štiri knjige. Med njimi je seveda tradicionalni koledar za leto 2000 z običajno pestro in zanimivo vsebino. Prispevki segajo od kulture in člankov o znanih Slovenceh do esejev in literarnih prispevkov. Po zamisli izdajateljev naj bi koledar zrcalil kamenček iz življenja slovenskega človeka in nagovoril k branju ne samo koroške Slovence, temveč tudi Slovence po širnem svetu.

Nöstlinger: Frančeve božične zgodbe

S »Frančevimi božičnimi zgodbami« avstrijske mladinske pisateljice Christine Nöstlinger (v prevodu Lučke Jenčič-Kandus) je v knjižnem daru najti tudi čtivo za mlade bralce. Če bodo količkaj radovedni, bodo lahko izvedeli, kakšno nenavadno darilo je Gabi pripravila za Franca, ki je – mimogrede – štrašno zaljubljen vanjo.

KNJIŽNI DAR MOHORJEVE DRUŽBE 2000

Za vsakega nekaj

Dor: Strel v Sarajevu

Seveda ni knjižnega daru Mohorjeve brez obvezne večerniške povesti. Tokrat je založba pripravila v prevodu Davorina Flisa roman avstrijskega pisa-

telja Mila Dora. Njegova knjiga »Strel v Sarajevu« govori o podlagi neobjavljenih procesnih dokumentov o atentatu Gavrila Principa leta 1914 na avstrijskega prestolonaslednika

Franca Ferdinanda in njegovo ženo. Preiskovalni sodnik Leo Pfeffer je poverjen s preiskavo tega primera. V njeovi zavesti se zrcalijo misli in motivi atentatorjev in duhovni tokovi toneče monarhije.

Neuhold: Bezeg

Ljubitelji domačih rastlin in privrženci ljudske medicine pa bodo radi segali po stvarni knjigi »Bezeg. Za mladost, zdravje in lepoto«. Knjigo avtorja Manfreda Neuholda sta v slovenščino prevedla Tatjana in Alojz Angerer. Priročnik je opremljen s številnimi barvnimi fotografijami in daje mnogo navodil, kaj vse lahko počnete z bezgom v kuhinji, kozmetiki in še kje. Knjižni dar Mohorjeve družbe stane 560 šil. Dodatnih 55 šil. pa je treba odšteti za Družinsko pratiko, kmečki koledar, ki je slej ko prej najbolj priljubljena knjiga celovške Mohorjeve založbe.

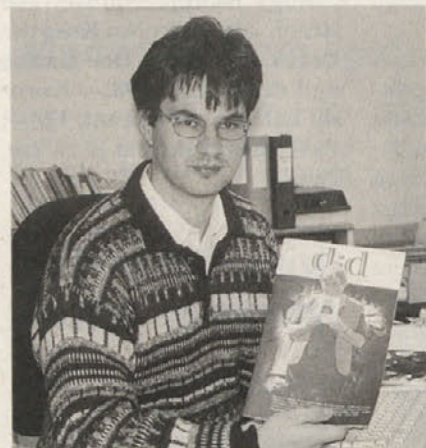

Knjižni dar Mohorjeve družbe za leto 2000

50-LETNICA REVIE DRUŽINA IN DOM

Zaskrbljiv pogled v prihodnost

Ta mesec praznuje 50. rojstni dan koroška slovenska revija Družina in dom (did). Po obnovitvi Mohorjeve družbe po 2. svetovni vojni je pričela izhajati ta revija s katoliško konservativno usmeritvijo. V centru pisanja in poročanja so bila verska in družbeno-vzgojna vprašanja z vidika katolicizma.

Urednik Družine in doma Hanzi Filipič
Foto: Štukelj

Urednikom pa je uspelo v petdesetih letih pridobiti k sodelovanju mlade slovenske literature, ki so objavljali v reviji svoje prve besedne umetnine. Med njimi so bili od starejših avtorjev Milka Hartmann, od mladih pa Florjan Lipuš, Valentin Polanšek, Erik Prunč in drugi.

Zaradi finančnih težav so se izdajatelji pred časom odločili za dvomesečno izhajanje in tako rešili obstoj revije. Žal je tudi število naročnikov revije v

preteklih letih nazadovalo.

Vsebinsko hoče revija svojim zvestim bralcem in bralkam posredovati to, kar drugi slovenski mediji na Koroškem bolj malo nudijo: prispevke o zdravi in nravni prehrani, zdravstvenih zadevah, vzgojnih vprašanjih, recenzije, nove knjige, potopise, domače cerkveno življenje, itd.

Leta 1995 je urednikovanje did prevzel Hanzi Filipič, ki je pred dvema letoma spet uvedel literarno prilogo in rubriko Literatura ob robu za literate začetnike in tudi arvirane besedne ustvarjalce.

O prihodnosti revije did meni urednik Hanzi Filipič: «Pred dvema letoma smo določili smerice za naprej in spremenili tudi zunanjo obliko. To hočemo v prihodnosti nadaljevati. Želim si tudi vsebinsko popestritev revije. Zaskrbljujoč pa je finančni položaj revije; od Avstrije dobivamo le majhno podporo. V bistvu nosi celotne stroške Mohorjeva družba. Druga skrb pa je ta, da število pišočin pri nas upada. Z literarno prilogo hočemo spet pritegniti in povabiti predvsem mlajše koroške slovenske besedne ustvarjalce. Odkrito povedano, ni enostavno.»

M. Š.

DOKUMENTACIJA STARE LJUDŠKE KULTURE

Znanost gre med ljudstvo

Projekt »Dokumentacija stare ljudske kulture« je logično nadaljevanje projekta »Raziskovanje slovenskih narečij na Koroškem«, ki ga je zasnoval profesor Gerhard Neweklowsky s celovške univerze leta 1984. Od tega leta naprej je prevzela vodenje tega široko zasnovanega projekta Herta Maurer-Lausegger, doma iz Slovenjega Plajberka in asistentna profesorica na Inštitutu za slavistiko v Celovcu. »Že poleti 1983 sem premišljevala skupno z našim ljudskošolskim učiteljem in ravnateljem v Slovenjem Plajberku Kristija-

Voditeljica projekta
Herta Maurer-Lausegger
Foto: Štukelj

nim Zeichnom, da bi se lotila dokumentiranja domačih pripovednikov s pomočjo videokamere. Izkazalo se je namreč, da je ta način dokumentiranja le bolj živ kot pa delo z magnetofonom. Zaprlosila sem pri naši raziskovalni komisiji na univerzi za podporo takega filmskega projekta. Komisija je potem dejansko odobrila naš načrt in skupaj z Inštitutom za medijsko komunikacijo smo izvedli tri projekte: Mlini in žage v Podnu (1994), Vodni mlini na Djekšah

(1995) in dokumentacijo o ovčji reji Bica, bica, su, su, su ... (1996).«

Sledili so videofilmi Orodje s koroških podstrešij, O saneh in Kruh iz črne kuhinje (vsi 1999). Ta najnovejša videokasetna in bogato ilustrirana besedilna priloga je bila predstavljena pretekli teden v k & k centru v Šentjanžu. Kmečko življenje je bilo nekdanj tesno povezano z žitnim zrnom. Peka kruha je v črni kuhinji sodila h glavnim opravilom v gospodinjstvu. Črne kuhinje so del starega kmečkega in ženskega kulturnega izročila. Svojo nekdanjo

Rozalija Tschertou še vedno peče kruh v črni kuhinji
Foto: Katalog

podobo jih je v Karavankah ohranilo le še nekaj. Dokumentacije so dvojezične torej v dveh verzijah, v slovenskem in nemškem narečju. Govorci pa so eni in isti ljudje.

Herta Lausegger-Maurer: »S tem načinom smo tudi dokumentirali vpliv domačega slovenskega narečja na nemščino: besedni red, določene oblike in nedoslednosti v govoru. Velika prednost in obogatitev pri zadnjih produkcijah pa je bila ta, da je snemalec Ivan Klarič, ki

se sam zelo zanima za staro ljudsko kulturo, veliko prispeval k metodologiji avdiovizualnega raziskovanja narečja.«

Za leto 2000 je načrtovan niz prireditev z naslovom »Gostujemo pri prijateljih – Etnografska filmska serija«, sprva na južnem in potem še na ostalem Koroškem. Predvidene pa so tudi prireditve zunaj koroških meja. Herta Maurer-Lausegger: »Veselilo bi nas, če bi se poslužili naše ponudbe. Program oblikujemo v slovenščini, v nemščini ali pa dvojezično. Filme lahko predvajamo z velikim projektorjem univerze. Po-

skrbeti je treba samo za pravočasno rezervacijo tehničnih naprav. Kulturni program bomo sestavili po dogovoru z vami.« Predvidene pa so tudi prireditve zunaj koroških meja.

S temi prireditvami hočejo tudi pri nemško govorečih sodeželanih vzbujati zanimanje za slovenski jezik in staro domačo kulturo. »To smatram tudi kot prispevek k boljшему razumevanju v deželi.« je prepričana angažirana raziskovalka.

M. Š.

CELOVEC

Zbornik katoliške cerkve: »Srečanje - tveganje in darilo«

Pred kratkim je krški škof Egon Kapellari skupno z urednikom Mathiasom Kapellerjem predstavil javnosti Zbornik krške škofije za jubilejno leto 2000 z naslovom »Srečanje – tveganje in darilo«. Zbornik je opremljen z bogatim slikovnim materialom in vsebuje razprave in premišljanja na temo srečanje. V Zborniku je tudi objavljen razgovor z okroglo mize, na kateri so sodelovali Jože Marketz, Josef Feldner in Marjan Sturm ter razmišljanja Marjana Schu-

sterja o srečanjih s trpečimi in umirajočimi. Nadalje zrcali koledar pregled cerkvenega dogajanja na Koroškem, v ostali Avstriji in svetu. V zadnjem delu koledarja pa bralec najde vse podatke o »kdo je kdo« v krški škofiji.

Zbornik pa so začinili s cedjko »Jubilare Deo« koroških cerkvenih zborov. Koledar in CD skupaj staneta 195 šilingov in je na voljo v farah, v deželnem studiu ORF in v nekaterih knjigarnah.

M. Š.

SEDMA KNJIGA »TAKO SMO ŽIVELI«

Ganljive življenjske zgodbe

Krščanska kulturna zveza (KKZ) in Slovenski narodno-pisni inštitut Urban Jarnik sta predstavila že sedmo knjigo zanimive serije »Življenjepisi koroških Slovencev«. V venec pripovednikov so poleg Podjunčanov in Rožanov vključili tudi Ziljane. Zapisnikarka Marija Makarovič: »Sprejmamo vsakega starejšega koroškega Slovenca, ki želi napisati ali pripovedovati o svojem življenju.« V tej izdaji

pripovedujejo: Hanzl Wiegele, Pavla Wiegele, Kati Andrejčič, Slavica Kropiunik, Jozef Stornik, Pavla Potočnik, Dini Sitter, Valentin Končič in Terezija Pörsch.

Vsaka življenjska zgodba je dragocen kamenček v pisnem mozaiku polpretekle zgodovine koroških Slovencev.

Knjigo lahko kupite v obeh slovenskih knjigarnah in stane 220 šilingov.

M. Š.

NOVO NA RADIU AGORA

Uganke, uganke, uganke

»Par ugank« je naslov več kakor šestdesetih kratkih, približno dveminutnih oddajic, ki želijo mladim poslušalcem posredovati bogastvo slovenskih ugank. Serijo so pripravili Blaž Lukan kot avtor izbora, Gabriel Lipuš kot avtor glasbene opreme in tehnične izvedbe ter igralca Bernarda Oman in Jožef Ropoša. Uganke so specifična vrsta otroške poezije, ki za razliko od »navadne« bralca oziroma poslušalca tudi aktivira, saj mora poetično sporočilo ugank razvozlati oz. jim poiskati rešitev. Sama poetična oblika ugank je raznolika, od preprostih rimanih dvovrstnic, kakršne so npr. ljudske ali tiste, ki jih je pisal Valentin Vodnik, do že bolj zapletenih pesniških oblik, kakršne je denimo pisal mojster slovenskih ugank Oton Župančič.

Uganke so pesem, ki pomaga otroku, da na poetično igriv način spregleda stvari, osebe ali pojme, o katerih sprašuje; s tem,

ko poskuša na izviren način opisati svoj predmet, pa včasih ponuja prav nenavadne in presenetljive pesniške definicije sveta in stvari, ki nas obkrožajo.

Gabriel Lipuš

V seriji »Par ugank« so uganke razvrščene v pare, in sicer glede na sorodnost. S tem, ko je rešitev ugank prenesena v naslednjo oddajo, naj bi se razvednost otrok stopnjevala in

jih pripravila k poslušanju oddaj »iz dneva v dan«, kakor upajo avtorji serije. Izbor ugank so opravili skrbno, tako da bo v oddajah lahko slišati res posrečene pesniške izdelke. Med avtorji ugank pa so poleg omenjenih pisateljev še Josip Stritar, Alojz Gradnik, Matej Bor, Jože Šmit, Vera Albreht, Danilo Gorinšek, Vojan Tihomir Arhar, Mira Voglar, Pavle Gregorc, Janez Bitenc, Helena Bizjak in drugi.

Serija v produkciji »Gabriel« je nastala ob finančni pomoči Urada zveznega kanclerja, oddelka za pospeševanje slovenske narodne skupnosti ter Slovenske prosvetne zveze v Celovcu.

Uganke lahko slišite na Radiu Agora v sklopu otroškega koticčka vsak torek in petek ob 19.15 uri. Premiera ugank pa bo v petek, 17. decembra 1999, ob 19.15 uri. Prisluhnite in uganite!

-red

GALERIJA ŠIKORONJA ROŽEK

Praznovanje v dober namen

5. decembra je galeristka Marija Šikoronja obhajala svoj 60. rojstni dan. Številnim gratulantom se je preteklo soboto pridružil tudi slovenski oddelek ORF v Celovcu, ki je Mariji Šikoronji pripravil likovno »presenečenje«. Pod tem geslom je Horst Ogris namreč sestavil razstavo 10 umetnikov iz Italije, Slovenije in Avstrije (Vecchiet; Bernik, Golja, Prančič, Vizjak; Druškovič, Hoke, Januš, Oman, Vavra) – vsi dobri znanci galerije. Njihova razstavljena »darila« pa so namenjena akciji »Licht ins Dunkel«. Obenem bodo to tudi motivi likovnega koledarja Mohorjeve založbe za leto 2001. Za glasbeni okvir je poskrbel

Marija Šikoronja

ansambel »Drava« z nekaj pesmi z nove zgoščenke.

Razstava je na ogled do 23. decembra, vsak dan od 15.00 do 18.00 ter do konca januarja po telefonskem dogovoru.

DOMOBRANSTVO NA SLOVENSKEM

»Mati, Domovina, Bog«

V Muzeju novejšje zgodovine v Ljubljani so konec oktobra odprli razstavo o domobranstvu na Slovenskem z naslovom »Mati, Domovina, Bog«. Avtorica razstave, zgodovinarica Monika Kokalj Kočevar, je skupaj z Borisom Mlakarjem, Vanjo Martinčičem in Gregorjem Tomcem pripravila tudi prvi zbornik o domobranstvu na Slovenskem z istim naslovom. Razstavo si lahko ogledate še do konca januarja leta 2000.

Naslov razstave je povzet po geslu z domobrantskih protikomunističnih zborovanj, ki je bilo v enem od medvojnih časopisov razloženo takole: »Mati je roditeljica in vzgojiteljica, učeča mati, ki že v naročju vceplja mlademu Slovencu ljubezen do staršev in domovine. Lepa je naša domovina, s planinami, jezери in žitnimi polja-

ture na to temo ni, saj je bilo po izjavi Borisa Mlakarja, ki v zborniku piše o domobranstvu na Primorskem, na to temo v Sloveniji objavljenih le okoli petdeset člankov.

Razstava je v grobem razdeljena na štiri dele. V prvem in drugem delu je prikazano obdobje druge svetovne vojne, v tretjem tako imenovana »slo-

Prostor so opremili z medvojnimi in povojnimi gradivom o slovenskem domobranstvu in emigrantsko literaturo, med drugimi je predstavljen zbornik »Svobodna Slovenija« z opisom življenja ljudi, ki so se umaknili na Koroško, živeli v begunskih taboriščih in kasneje odšli v emigracijo. General Rupnik je predstavljen z njegovo originalno uniformo in kipom, ki ga je proti koncu vojne izdelal kipar France Gorše.

Konec tisočletja

Zadnji razstavnici prikazuje današnji čas. Prepletajo se različne fotografije sodobnih dogodkov na temo smrti, od vojn do prometnih nesreč. Kot še ena od navidezno neagresivnih ideologij današnjega časa je v središču prikaz ideologije potrošništva. Ob tem prikazu naj bi človek doumel, da se vse to dogaja danes, ne pa nekoč v preteklosti in daleč stran. Ali smo se iz preteklosti česa naučili? Ali znamo v današnjem svetu prepoznati nasilje in se mu upreti ali pa nanj zgolj pristajamo?

Namen razstave

Razstava naj bi po besedah avtorice odpirala temeljna vprašanja o človeških vrednotah in smislu, saj se, kot je zapisala, ob temi vojne vedno znova odpirajo ista vprašanja. V uvodu si je sposodila besede nekega angleškega zgodovinarja, ki je na vprašanje, zakaj raziskuje teme iz novejšje zgodovine, odgovoril, da je treba »ljudem dati vedenje«, da bi skušali, kot je njegove besede dopolnila avtorica, razumeti dogajanje med drugo svetovno vojno na Slovenskem.

Pričakovanja ljudi o tem, kaj in na kakšen način naj bi razstava prikazovala, so seveda zelo različna. Iz zapisov v knjigo vtisov pa je razvidno, da ljudje niso pripravljeni spreminjati svojih stališč niti takrat, ko o temi pridobijo novo vedenje. Belogardizem je namreč tema, ki ne pripada preteklosti, temveč je med ljudmi še kako živa. Ljudje, ki so bili s tem problemom kakorkoli prizadeti, so do zgodovinarjev, ki se ukvarjajo s to temo, še vedno zelo nezaupljivi.

Za konec

Trditvama britanskega zgodovinarja T. Garton Asha, da je novejšjo zgodovino treba raziskovati zato, da bi vedeli, in avtorice razstave »Mati, Domovina, Bog« Monike Kokalj Kočevar, da bi razumeli, bi bilo treba dodati – da bi se iz nje naučili prepoznavati zlo in se mu aktivno upreti. *Irena Destovnik*

K & K CENTER ŠENTJANŽ

Lili Novy – žena z močno dušo

Lenča Ferenčak v vlogi Lili Novy

Foto: Štukelj

Pesnica Lili Novy se je rodila leta 1885 v avstrijskem Gradcu in šolala v nemškem jeziku ter v njem deloma pisala tudi verze vse do smrti leta 1958. V Ljubljani, kjer je živela z družino, je začela prevajati slovensko liriko v nemščino. V zrelih letih pa je začela po nasvetu Otona Župančiča zlagati slovenske pesmi (zbirki: Temna vrata, Oboki).

Dramatični splet o pesnici je nastal ob njeni 40. obletnici smrti in ga je napisala dramska igralka Lenča Ferenčak. Preteklo soboto je v k & k centru v Šentjanžu ob glasbeni spremljavi Lada Jakše mojstrsko predstavila lik te duhovite, energične, z neupogljivim veseljem do življenja obdarovane pesnice.

M. Š.

Slika iz domobrantskega taborišča v Vetrinju

nami. Tudi njej so hvaležni sinovi postavili večne spomenike v pristni, svoji blagoslavni govorici. In čez vse to je Bog.«

venska soba«, zadnji del pa je namenjen tematiziranju smrti in nasilja ob koncu tisočletja.

Medvojno obdobje

Na razstavi je obdobje druge svetovne vojne od leta 1943 do 1945 prikazano s pomočjo dokumentov in propagandnih domobrantskih in partizanskih lepakov ter fotografij. Pri tem so uporabili zvočno kuliso nevihte, medsebojnega trenja različnih sil. Dodani so tudi filmski posnetki parade domobrancev, protikomunističnega zborovanja in domobrantske prisege ter izsek iz sojenja generalu Rupniku. Vojno obdobje zaključijo z umikom domobrancev na Koroško in prikazom povojnih pobojev. Način predstavitve povojnih pobojev je deležen veliko kritik. Prikazali so ga namreč s pomočjo čez vso steno izpisanih imen in priimkov usmrčenih gorenjskih belogardistov. Številke so na ta način postale ljudje, ljudje pa nosilci posameznih usod. Na mene je ta način predstavitve enega najbolj zamolčanih dejanj v slovenski zgodovini naredil močan vtis in sprožil vrsto novih vprašanj. Spopad med dvema ideologijama je prikazan tudi s pomočjo literarne izpovedi, in sicer osebnih izkušenj pisatelja Edvarda Kocbeka.

Povojno obdobje

Duh povojnega obdobja so ujeli v mračnosti »slovenske sobe« kot sobe tesnobe, spominov in strahu. O domobranstvu se je smelo govoriti le znotraj domov in privatnih prostorov.

Razstava in zbornik kot celota

Kot je v razgovoru povedala avtorica razstave Monika Kokalj Kočevar, ki se pri svojem delu ukvarja predvsem z belogardizmom na Gorenjskem, je treba oboje, tako razstavo kot zbornik, »brati« kot celoto. Razstava je zgolj vizualizacija na novo pridobljenih informacij, ki so bile zbrane s široko znanstveno raziskavo in so objavljene v zborniku. S tem zavrača očitke obiskovalcev in kritikov, da se iz razstave ne da razbrati bistva nastanka in pojava domobranstva na Slovenskem. Avtorica je prepričana, da ustvarjalci takšnih in podobnih projektov obiskovalcev ne smejo podcenjevati in upravičeno lahko pričakujejo, da si bodo le-ti hkrati z ogledom razstave prebrali tudi zbornik.

Koncept razstave

Razstava je pionirsko delo na področju prikaza kolaboracije z okupatorjem in to ne le v našem prostoru. Ob vzpostavljanju stikov z muzeji novejšje zgodovine po Evropi je Monika Kokalj Kočevar ugotovila, da razstave o kolaboriranju domačega prebivalstva z okupatorjem še nikjer niso postavili. Pri pripravljanju razstave se je tako lahko opirala le na arhivsko gradivo, domobrantsko in emigrantsko literaturo ter razgovore s preživelimi in člani družin usmrčenih domobrancev. Druge litera-

Nepolitični nakupi

V hiši umetnikov v Celovcu so se preteklo soboto na povabilo Graškega združenja pisateljev srečali besedni umetniki na temo »Kupovanje glasov«. Bertram K. Steiner, Janko Messner, Manfred Moser, Anna Nöst, Ingram Hartinger, Gösta Mayer, Saška Innerwinkler, Ilse Scherr, Josef K. Uhl. so brali iz del, ki govorijo »o umetnosti, kulturi in življenjskem čutu tukaj in danes« – mišljena je deželica, kjer vlada poseben deželni glavar in je zato potrebna solidarnost.

Nekateri napovedani avtorji niso prišli. Ali jih je kratkoročno napadla kaka bolezen, ali so si v zadnjem trenutku le premislili in bi v bodoče le raje sprejemali darila in nagrade,

kdo ve? Morda pa je bila priveditev zasnovana preveč politično: umetnost in politika pač ne gresta skupaj, v današnjih časih to sploh ni več »in«. Vsak človek to že ve. Tega mnenja je tudi koroški deželni glavar in cela njegova stranka. Že je najdena skupna točka in dalo se bo živeti. To deželni glavar dokazuje vsak dan, saj se smeji poslikan iz časopisov, kako predaja svojim nasprotnikom nagrade, prezentira knjige, z vsebino katerih se ne strinja, kaj pa še hočete? Ali ni to dokaz, kako je tolerant in je vsak strah odveč?

Posebno zgodba, ki jo je prebrala Ilse Scherr, najbolj ponazarja trenutno situacijo umetnikov tukaj in danes: z manuskripti prekritega mrtvega avtorja služabniki modrega angela pripravijo tako, da se bo z njim vsaj še lahko slikal.

Vida Obid

PRIREDITVE

ČETRTEK, 16. 12.

- CELOVEC, Künstlerhaus – UNIKUM
19.00 Branje Sabine Scholl; nato predavanje »Literarische Darstellungen von Fremden«; predava: Annegret Pelz
DUNAJ, Kult. center Korotan – Mohorjeva založba
19.00 Predstavitve knjižnega daru Mohorjeve. Bere: Milo Dor
GRADEC, v klubu KSŠŠG
20.00 Božičnica

PETEK, 17. 12.

- BOROVlje, Glavni trg – Mestna občina Borovlje
13.00 Božični kmečki trg
BELJAK, Jugendzentrum Hallo
20.00 »Der Gehörlose«. Nastopa: ARBOS – Ges. für Musik und Theater
REBRCA, Mladinski center Komenda – SPD Zarja
20.00 Premiera gled. predstave »Kreontova Antigon«. Nastopa: gledališka skupina SPD »Zarja« Železna Kapla

SOBOTA, 18. 12.

- SLOVENJI PLAJBERK, Farna cerkev – Fara Slovenji Plajberk
18.00 Adventni koncert. Sodelujejo: Mešani kvartet A capella iz Dobrle vasi, Moški cerkveni zbor iz Slov. Plajberka, vokalna skupina iz Slov. Plajberka, družinski tercet Laussegger
ŠENTJANŽ, Farna cerkev – MePZ J. P. Gallus, cerkveni pevci Šentjanž
18.30 Božični koncert v spomin Floriju Gabrielu. Nastopa: MePZ J. P. Gallus iz Celovca
ŠENTLIPŠ, Ljudska šola
18.30 Otroški musical. Pojejo in igrajo otroci ljudske šole Šentlipš
BELJAK, Jugendzentrum Hallo
20.00 »Der Gehörlose«. Gostuje: ARBOS – Ges. für Musik und Theater
REBRCA, Mladinski center Komenda – SPD Zarja
20.00 »Kreontova Antigon«.
ŠENTPRIMOŽ, Kulturni dom – SPZ
20.00 »Lep pozdrav, Štefka«. Igra: Dunja Wutte; režija: Marijan Hinteregger

NEDELJA, 19. 12.

- ŠENTJAKOB, Farna dvorana – Društvo upokojencev Šentjakob
14.00 Božičnica
VELIKOVEC, Gospodinjstva šola v Šentrupert – PD Lipa
14.00 Srečanje v adventu. Spored: otroška skupina Lipov cvet (zgodba: »Frederik«), vokalna skupina Lipa: adventne in božične pesmi
PODGORJE, Romarska cerkev Župnijski svet, cerkveni zbor Podgorje
15.00 Adventno petje. Sodelujejo: šolarji LŠ, cerkveni zbor, mešani zbor Ledince, Oktet Suha
VOGRČE, Farna dvorana – KKD Vogrče
18.00 Adventno srečanje. Sodelujejo: zbor ljudske šole, dekliska pevka skupina; igra: »Trije pastirčki« (nastopa otroška igralna skupina)
ŽELEZNA KAPLA, Farna cerkev – Župnijski urad Železna Kapla
18.00 Adventni koncert. Nastopajo: cerk. zbor iz Obirske, lovski zbor Železna Kapla, Gem. Chor Eisenkappel, Koppl vocal, MePZ SPD Zarja, zbor upokojencev, učiteljski zbor, solistke: Florentina Uneg, Wang Ya-Huei iz Taiwana, Gudrun Mehringer-Thaler

VIDETI / SLIŠATI

HIŠA UMETNIKOV V CELOVCU

Peter Handke
in likovna umetnost

V pisateljskem delu Petra Handkeja igra upodabljanje vidnega, slutnega in govornega pomembno vlogo, in to že od začetka njegovega pisateljevanja. Navezava med pisateljevim delom in likovno umetnostjo se zdi skorajda naravna, še posebej, ko je Handke napisal tudi več člankov o likovnih umetnikih.

V Hiši umetnikov je trenutno na ogled razstava s prav Hankejevskim naslovom »Versuche über das Sehen«, ki na osnovi premišljenega razstavnega koncepta razkriva tekstovne sledi, ki jih je zapustil Peter Handke v slikah povsem različnih umetnikov, s katerimi se je avtor seznanil ali je z njimi osebno seznanjen.

Hiša umetnikov / Künstlerhaus:
po-pe. 10–13 in 16–19, so. 10–13.

Foto: Neumüller

MIRO GAVRAN

**KREONTOVA
ANTIGOVA**

Prisrčno vabljeni na premiero, ki bo v petek,
17. 12. 1999, ob 20. uri
v dvorani Mladinskega centra Komenda na Rebrci.

Zaradi omejenega števila sedežev (60) vas prosimo, da si vstopnice rezervirate po telefonu 04238/231 (ga. Anka Hribar), najkasneje do torka, 14. 12. 1999.

Ponovitve:
sobota, 18. 12. 1999, ob 20. uri in ponedeljek, 27. 12. 1999, ob 20. uri

Gledališka skupina SPD Zarja Železna Kapla

PRAZNUJEJO! Beti Pitschek iz Loč pri Šentilju – 60. rojstni dan; Štefka Elbe iz Globasnice – 75. rojstni dan; Niko Smrtnik iz Dvora – 9. rojstni dan; Marija Mayer iz Celovca – rojstni dan in god; Adele Gril trenutno v Domu v Tinjah – 80. rojstni dan; Marija Dolinšek z Bele pri Železni Kapli – rojstni dan in god; Tomi Ogris iz Sreje – rojstni dan; Tomej Potočnik iz Šentjakoba – rojstni dan; slikar Valentin Oman na Dunaju – 64. rojstni dan; Marija Harrich iz Globasnice – 80. rojstni dan; dr. Štefka Vavti iz Celovca – 44. rojstni dan; Bertrand Kotnik iz Šentruperta pri Velikovicu – 86. rojstni dan; Mirjam Sadnikar iz

**SLOVENSKI
VESTNIK**
čestita!

Nagelč – rojstni dan; Franc Gril in Marija Vogl, člana društva upokojencev Pliberk – rojstni dan; Zdravko Oraže iz Šentvida – 40. rojstni dan; prof. Janko Messner z Osojnice – rojstni dan; Tanja Stern iz Rikarje vasi – rojstni dan; Franc Černut iz Loč – rojstni dan; Berta Kropivnik s Kota v Selah – rojstni dan; dr. Mirko Messner iz Celovca – rojstni dan; Nataša Iskra iz Čahorč – rojstni dan; Kristina Inzko iz Celovca – 70. rojstni dan.

Slovenski vestnik – usmerjenost lista seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopoličnem interesu. SV prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA

dr. Andrej Leben (-34) Jože Rovšek (-30)
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566

VSI

Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletekst 299

Četrtek, 16. 12. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zila

Petek, 17. 12. ■ 18.10 Utrip kulture

Sobota, 18. 12. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi ...

Nedelja, 19. 12. ■ 6.06 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! (žpk. dr. Miroslav Ostravsky) 18.00 Glasbena mavrica

Ponedeljek, 20. 12. ■ 6.06 Kratki stik

Torek, 21. 12. ■ 18.10 Otroški spored

Sreda, 22. 12. ■ 18.10 Glasbena mavrica 21.04 Večerni spored

DOBER DAN, KOROŠKA

Nedelja, 19. 12. ■ 13.05 ORF 2 • V Selah se pripravljajo na božič. • »Evropski pečat za inovativne jezikovne projekte 1999« Dvojezični zvezni trgovski akademiji v Celovcu. • Čarovnica Jezibaba v belem kraljestvu • Preljub moj sosed - Smrtnikovi bratje pojo pesem iz Drabosnjakove pastirske igre.

Ponedeljek, 20. 12. ■ 3.55 ORF 2 – Ponovitev 16.30 TV SLO1 – Ponovitev

RADIO KOROTAN

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

PO-PE ■ 6.00 Dobro jutro, sonce 8.00 Viža 8.30 Živa 14.00 Živa 14.30 Korotanov zimzelen 15.00 Kratak stik 16.30 koroDan (KORO-žurnal 17.15–17.30)

SO ■ 7.00 Domača budilka 8.30 Korotanov mozaik 14.00 Južni veter 16.00 Smrklja

NE ■ 6.30 Sedem pred sedmo 7.00 Domača budilka 8.00 Otroški vrtljak 8.30 Zajtrk s profilom 14.00 Iz zlate dvorane 15.00 Zborovska 15.30 Čestitamo in pozdravljamo 17.30 Šport in kratke vesti

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PETEK, 10. 12. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 Kärnten unten durch (pon.) 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Kultura: Kristijan Sadnikar – Umetnost v šoli / Macht Kunst Schule 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotichek 19.15 Glasba 20.00 Soundcheck 21.00 DJ-Line 24.00 Po Koroškem: (pon.)

SOBOTA, 11. 12. ■ 10.00 Forum: Vse uredi pri kulturni politiki? 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Die Welt ein Dorf: Strategien der Armutsbekämpfung (Peter Wandaller) 18.00 Sto decibelov 18.45 Poročila 19.00 V pogovoru: Karl Bertram Steiner 20.00 Yugo-Rock 23.00 Siesta

NEDELJA, 12. 12. ■ 10.00 Evropa v enem tednu (BBC) 10.30 Glasba 11.00 Literarna kavarna 12.00 Poročila 12.07 Divan 12.30 Special: Fermata 18.00 Topel veter v koroški eter 18.45 Poročila 19.00 Alpe Adria: Landwirtschaft als Forum des Widerstandes 20.00 Sunday Loops 22.00 For those about to Rock 24.00 Glasba

PONEDELJEK, 13. 12. ■ 10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Alpe Adria (pon.) 18.00 Kärnten unten durch 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotichek 19.15 Blazno resno o seksu 20.00 Take the Jazz Train 22.00 Die Welt ein Dorf (pon.) 23.00 Šoja & Elster (pon.) 24.00 Glasba

TOREK, 14. 12. ■ 10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 V pogovoru 18.00 Šport 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotichek 19.15 Glasba 20.00 Noche Latina 22.00 Literarna kavarna (pon.) 23.00 Nachtfalter 1.00 Šport (pon.)

SREDA, 15. 12. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.15 Voz latina 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Po Koroškem 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotichek 19.15 Glasba 20.00 Ruff Radio 22.00 Mad Force 24.00 Special: Fermata (pon.)

ČETRTEK, 16. 12. ■ 10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Planet music 18.00 Šoja & Elster 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotichek 19.15 Yesterday & Today 20.00 Music for the Masses 23.00 Freak Show 1.00 Soundtrack

Plesni tečaj za
odrasle (-napredujoče)

pon., 21. 12. '99, 20.00 • Kulturni dom Šentprimož; Vodi: Gregej Krištof
Prijave: Nada, tel. 0 42 36 /24 72

KOROŠCI V VOJNEM UJETNIŠTVU V SOVJETSKI ZVEZI

Ključ za povojni zgodovini

V začetku 90-ih let so se prvič odprla vrata državnih arhivov Sovjetske zveze. Tedaj se je graški zgodovinar dr. Stefan Kramer s sodelavci lotil raziskovanja podatkov, ki so zdaj bili na razpolago. Veliko je bilo tudi zanimanje za Korošce v sovjetskem vojnem ujetništvu predvsem s strani dežele Koroške, ki je tako finančno kot dejavno podprla poseben raziskovalni projekt. Rezultati, ki so del širšega projekta Avstrijci v sovjetskem vojnem ujetništvu, so zdaj zbrani v publikaciji »Korošci v sovjetskem vojnem ujetništvu med drugo svetovno vojno in po njej«.

Stefan Kramer, vodja celotnega projekta, navaja kot pomen teh raziskav, da je spomin na življenje, izkušnje in vedeje ljudi, ki so se vrnili iz vojnega ujetništva in zgradili povojno Avstrijo, tudi ključ k razumevanju avstrijske povojne zgodovine. S koroškimi aspekti tematike se je ukvarjala Sabine Elisabeth Gollmann, ki je splošni del o življenjskih in delovnih pogojih v sovjetskih taboriščih in po vrnitvi ujetnikov izdelala na osnovi še neobjavljene študije Edde Engelke, posebej pa – ob upoštevanju avstrijskega gradiva – obdelala podatke o Korošcih. Tako se je znižalo tudi število doslej nerešenih ujetniških usod. Skupaj naj bi bilo v sovjetskih tabo-

riščih 5.519 Korošcev, med njimi tudi tri ženske.

Knjiga daje vpogled v življenje ujetnikov, ki jih je Rdeča armada ujela večinoma kot pripadnike nemškega wehrmachta. Statistične podatke in opis vsakdana v taboriščih dopolnjujeta zelo osebni pričevanja dobroskega notarja v pokoju dr. Wolfganga Hecherja in bivšega deželnega komandanta koroške žandarmerije Hansa Scherleitnerja, ki ponazarjata, kar so doživeli tudi številni drugi vojni ujetniki v Sovjetski zvezi: največkrat lakoto in bolezen.

Kot raziskave kažejo, so ujetniki bili v prvi vrsti delovne sile, ki naj bi pomagale pri obnovi opustošene države, kjer so srečavali tudi avstrijske komuniste. Obenem pa so v taboriščih polagali tudi važnost na denacifikacijo preko antifašistične prevzgoje, študija marxizma in prosvetnega dela. Prikazane so tudi težave ujetnikov po vrnitvi v povojno Avstrijo. Kljub velikim prizadevanjem dežele in zasebnih iniciativ so le stežka našli pot v »normalno« življenje. Integrirali so se v politične stranke, vendar le malo se jih je tudi aktivno udeleževalo v politiki.

Problematika, zakaj so se vojaki iz Koroške borili v nemškem wehrmachtu na severni meji in v Sovjetski zvezi, žal ostane prav tako nedotak-

njena kot podrobnejša raziskava o vlogi povratnikov v povojni koroški družbi. Knjiga vsekaror zapolnjuje vrzel o koroški zgodovini v času po drugi svetovni vojni in želeli bi bilo, da dežela Koroška s podobnim zanimanjem podpre tudi zgodovinske raziskave na primer o prisilnem delu, o taborišču na Ljubelju, o evtanaziji ali o uporu proti fašizmu na Koroškem. Saj je že tako edini muzej v Avstriji, ki opominja na odpor proti fašizmu, prav na Koroškem, pri Peršmanu v Podpeci

A. L.

Sabine Elisabeth Gollmann: Kärntner in sowjetischer Kriegsgefangenschaft während und nach dem Zweiten Weltkrieg. Veröffentlichungen der Ludwig Boltzmann-Instituts für Kriegsfolgenforschung, Graz - Wien - Klagenfurt. Hrsg. Stefan Kramer. Band 3b. Graz 1999. 188 str.

IZ GLASBENE ŠOLE V GLASBENI SVET

»mih group« – sinonim za jazz, funk in soul

Približno dve leti obstaja sedemčlanski jazz-funk-soul-ansambel »mih group«. Skupina se je razvila iz bivšega »mih tria«, ki je deloval v različnih zasedbah. Michael »Mih« Vavti, slučajno doma iz Š-mih-ela pri Pliberku, je bil edini stalni član, zato tudi ime »mih group«.

Izidor Leitinger (SLO), trobentač, diplomant Visoke šole za glasbo in upodabljačo umetnost v Gracu, študira na Akademiji za jazz v Gracu. Niko Vavti (A), klavirist in komponist, študira na Pedagoški akademiji v Celovcu. Mate Brodar (SLO), kitarist in

Sedmerica ansabla »mih group«

Skupina igra predvsem lastne kompozicije, sicer pa interpretira tudi kompozicije znanih glasbenih osebnosti kot npr. Herbie Hancock, Stevie Wonder, Grover Washington Jr., Joe Sample, James Brown, Marvin Gaye, George Benson itd.

In kdo so »mih group«? Člani ansabla prihajajo iz Avstrije in Slovenije. Mario Vavti (A), pozavnist, aranžer in komponist, je diplomiral na jazz-oddelku Koroškega deželnega konzervatorija v Celovcu in trenutno študira na Visoki šoli za umetnost v Amsterdamu. Michael Vavti (A), saksofonist, je diplomiral na Visoki šoli za glasbo in upodabljačo umetnost v Gradcu in študira na jazz-oddelku Koroškega deželnega konzervatorija v Celovcu.

pevec skupine, študira na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Basist Stanko Sturm (A) trenutno študira na jazz-oddelku Koroškega deželnega konzervatorija v Celovcu, prav tako tudi bobnar Markus Gruber (A).

Bolj izpovedni kot zgolj imena so seveda koncerti skupine. Zato priporočamo naslednja termina: v torek, 21. decembra 1999, nastopa »mih group« ob 21.00 uri v Jazzclubu Satchmo v Mariboru (Strossmayerjeva 6), naslednji torek, 28. decembra 1999, pa ob 21.00 uri v hotelu Breznik – Altes Brauhaus v Pliberku.

Kontakt: Stanko Sturm, A-9020 Klagenfurt/Celovec, Obirstraße 13, tel. 0463/22 7 99 ali 0664/50 40 623; e-mail: stan-ko.sturm@carinthia.com

Rekordni adventni venec

V znanem zdravilišču Dobrna, ki ga zelo radi obiskujejo tudi avstrijski državljani, visi že četrto leto rekordni adventni venec. Kot vedno so tudi tokrat v roke pljunili fantje in moške iz vasi Zavrha nad Dobrno, ki so tudi znani po doslej največji velikonočni butari oz. snopom. Letošnji adventni venec meri v premeru 4,5 metra in je težak nekaj čez 600 kg.

A. O.

Obvestila za naše planince

- letošnja oskrba planinske postojanke Koče nad Arihovo pečjo na planini Bleščeči je bila v primerjavi s prejšnjimi leti, ko je primanjkovalo vođe pri Solnicah, zelo ugodna;
- že v snegu smo zaključili pripravo drv, da bo pozimi v koči toplo. Pri delovnih akcijah so nam pomagali tudi prijatelji narave/Naturfreunde;
- v planinski koči je že leto dni velik radioaparar, za katerega ne vemo, čigav je. Ker je tako velik, nam je v

- napoto in tudi ne moremo garantirati, da ga kdo ne pokvari. Če pa nam ga je kdo podaril, naj nam to sporoči, da se mu za darilo zahvalimo;
- za božične praznike je koča do 29. decembra zasedena z Dunajčani, ki vsako leto v tem času pridejo na Bleščečo. Na silvestrovo pa bo odprta;
- nova gozdna cesta na Bleščečo je že zgrajena. Otvoritev bo prihodnje leto. Južno nad planino so v okviru gradnje obnovili dva

cestna odseka: proti Gračenci, prej je bil slabo prevozen, in k Schnattlerjevi lovski koči, kjer cesta doseže najvišjo točko 1300 m;

- preteklo nedeljo je bilo na Bleščeči še 25 cm snega. Pot do grape Reka je spluzena, skozi grapo pa pregažena;
- ker je bil gospodar planinske kočje Tomaž Mikl iz Svaten telefonsko težko dosegljiv, si je nabavil handy, da bo ta težava odpravljena. Dosežete ga na številko 0676-7028092.

DVOJEZIČNI ŠENTLIPŠ

Otroci se gredo musical

S pomočjo učiteljice in vodje projekta Vere Sadjak, tehnika Aleksandra Lomška in ravnatelja ter izdelovalca scene Jožeta Fere so šolarji dvojezične ljudske šole v Šentlipšu naštu-dirali dvojezični musical »Treffpunkt Stall – Zbirališče štalica«. Božični musical bodo predstavili 18. septembra ob

18.30 v ljudski šoli v Šentlipšu; obetajo se pa tudi nastopi v Pliberku in Škocijanu.

Avtorica otroškega musicala z božično vsebino je Elke E. Maar, v slovenščino pa ga je prevedla pisateljica Anita Hudl. Veliki, vidno nasmejani igral-ski ansambel zagnano vadi in se že veseli vašega obiska! A. L.

KOLESARJENJE

»Paco«: Naslednji cilj je Sydney

Kolesar Peter »Paco« Wrolich iz Loč ob Baškem jezeru sodi nedvomno med najuspešnejše športnike zadnjih let med koroškimi Slovenci. 25-letni absolvent slovenske gimnazije v Celovcu je takoj po maturi odšel na Dunaj, kjer se je kot amater vključil v avstrijsko moštvo Tel-Mineralwolle. Kot junior je za Avstrijo nastopil na svetovnem prvenstvu v Coloradu (ZDA), leta 1996 pa na olimpijskih igrah v Atlanti (ZDA), kjer je v cestni dirki dosegel 56. mesto. L. 1998 je »Paco« prestopil v tabor profesionalcev: podpisal je pogodbo z nemško ekipo Gerolsteiner.

Z bilanco prvega leta kot profesionalca je lahko zelo zadovoljen: že na prvi tekmi februarja 1999 v Maleziji je na kraljevi etapi osvojil 2. mesto in nato še dve 4. mesti, na vseh klasičnih v Belgiji pa je dosegel cilj, kar nikakor ni samoumevno, tudi ne za bolj izkušene profesionalce. Prvič je vozil tudi najtežjo enodnevno kolesarsko dirko Paris – Roubaix, nastopil je na tekmovalstvu za svetovni pokal v Hamburgu, ter se udeležil dirke po Nemčiji, dirke po Avstriji in »Vožnje miru« skozi Češko, Poljsko in Nemčijo.

Že v prvem letu kot profesionalca pa se mu je uresničila tudi želja po prvi etapni zmagi. Dobil je etapo na Tour de l'Avenir, dirki, ki ji pravijo tudi »Mali Tour de France«. Na svetovnem prvenstvu sredi

trening kot tudi pri tekmovalstvu. In tudi vzdušje med člani ekipe je izredno dobro. V moštvo Gerolsteiner je še drugi Slovenec Branko Filip, trenutno najboljši kolesar Slovenije, je v pogovoru za Slovenski vestnik dejal Wrolich, ki se na sezono pripravlja v Južni Afriki.

In kakšni so cilji za leto 2000?

Wrolich: »Moj glavni cilj je nastop v Sydneyju septembra 2000, nato pa nastop na svetovnem prvenstvu v cestni dirki v Franciji. V načrtu je tudi sodelovanje ekipe Gerolsteiner na Tour de France 2000, čeprav bo dokončna odločitev o tem po vsej verjetnosti padla

oktobra v Veroni v cestni dirki pa je odstopil.

Peter Paco Wrolich je v letu 1999 zbral skoraj 140 UCI-točk, kar je – v primerjavi z drugimi »začetniki« – zelo veliko. Ni namreč veliko profesionalcev, ki so v prvem letu zbrali nad 100 UCI-točk. Konec leta 1999 bo tako zasedel približno 250. mesto na svetovni lestvici za profesionalce.

Kolesar iz Loč bo še nekaj časa ostal v moštvo Gerolsteiner. »Podaljšal sem pogodbo do leta 2001, kajti v moštvo imam najboljše pogoje tako za

šele vigredi prihodnje leto.«

»Osebnostno sem mnenja, da še zdaleč nisem dosegel zenit mojih zmogljivosti in prav zaradi tega imam še velike cilje. Če bo moje moštvo osvojilo mesto v prvi skupini profesionalnih moštvo, potem so odprte vse možnosti za nadaljnji vzpon v mojem poklicu. Moja velika želja, če ne največji srednjeročni cilj, je zmagati na eni etapi Tour de France,« je v pogovoru za naš list izjavil Peter »Paco« Wrolich.

Ivan Lukan

ODBOJKA

Dobljanke za razred boljše od konkurence

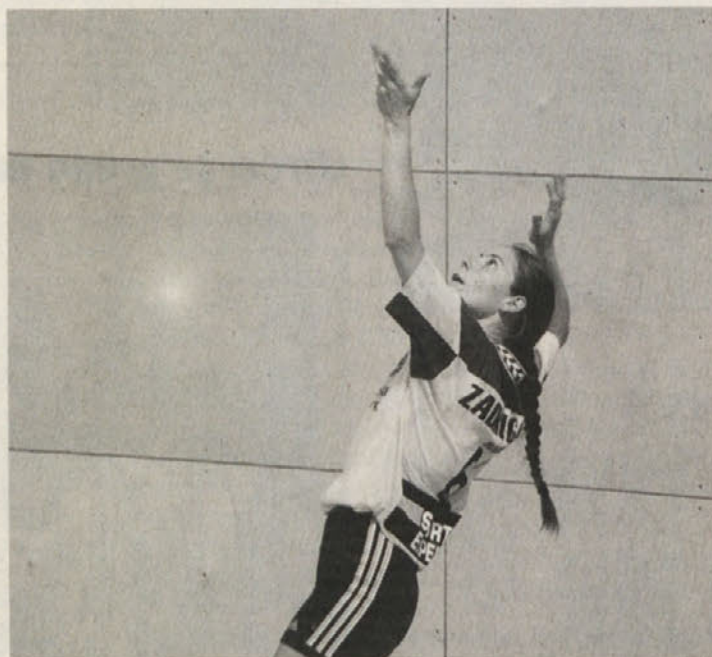
Na srečo poročanje o uspehih nikoli ne postaja dolgočasno, sicer bi bili rezultati dobljanske ženske odbojarske ekipe najboljše uspavanka! Konec tedna je ekipa namreč spet slavila dva uspeha v dveh tekmah – spet dvakrat s 3 : 0.

Sobotna tekma proti Leobnu je bila jasna stvar. Dobljanke so prevladovala v vsakem oziru in tako dobile sete s 25 : 11, 25 : 22 in 25 : 16.

V nedeljo je v pliberškem Kulturnem domu gostovala ekipa iz Frohnleitna, ki je zadnja na lestvici. V tej tekmi pa so predvsem mlade igralke SK Doba pokazale presenetljivo dobro razpoloženje in s tem vodile svojo ekipo k zmagi. Rezultat v posameznih setih se je glasil 25 : 14, 25 : 21 in 25 : 18.

S tema uspehom se je ženska ekipa SK Doba podala v »božični odmor«, zadnja dva kroga osnovnega tekmovalstva pa bosta odigrana 15. in 16. januarja 2000 (na tujem proti Bad Vöslau in Dunaju).

Moški kolegi Dobljanke pa imajo po tednu odmora na sporedu še zadnjo tekmo v tem letu. Morda pa ekipi le uspe

Lucija Bivšek servira in Dobljanke naprej zmagujejo!

božično presenečenje proti favoritu Bayernwerku, ki se je pravkar z dvema jasnima zmagama proti Famagusti kvalificiral za Champions League!

Bayernwerk – SK Dob: 18. 12. 1999 ob 17.00 na Dunaju (Budocenter)

T. G.

2. zvezna liga-vzhod (ženske)

	16	15	1	46:9	30
1. SK Dob	16	11	5	40:22	22
2. Ottakring	16	10	6	34:30	20
3. B. Vöslau	16	9	7	31:26	18
4. Dunaj	16	9	7	34:29	18
5. Krottend.	16	8	8	32:34	16
6. Hartberg	17	7	10	31:37	14
7. Wolfsberg	16	5	11	19:38	10
8. Leoben	16	4	12	22:42	8
9. ATSC	15	2	13	19:41	4

LOV NA RIBE Z MUHARICO

Odličen nastop naših ribičev

Štiričlanska ekipa Kluba koroških ribičev (KKK) iz Šentjankobe v Rožu je v okviru državnega prvenstva Slovenije '99 v športnem lovu na ribo z muharico vnovič zabeležila lep uspeh. Ivko Ferm kot vodja ekipe, Gregor Reichmann, Gerhard Umfahrer in Jože Ottowitz so po šestih tekmovaljih v ekipni razvrstitvi osvojili sedmo mesto, odlično tretje mesto pa je osvojil pri posameznikih Gerhard Umfahrer.

Odprtega državnega prvenstva Slovenije '99 se je udeležilo skoraj 80 posameznih šport-

nih ribičev iz Slovenije in Koroške!

Naslov slovenskega ekipnega prvaka '99 je osvojilo ribiško društvo Bled I (86 točk) pred ekipo RD Zagorje I (73) in četverico RD Kočevje I (65). Klub koroških ribičev je osvojil 40 točk.

Pri posameznikih pa je naslov prvaka osvojil Toni Strgar, član RD Bled I (58 točk), Gerhard Umfahrer kot tretji pa je zbral 35 točk. Na 39. mesto se je uvrstil Ivko Ferm (5 točk), 43. pa je postal Jože Ottowitz (3 točke). I. L.

SMUČANJE

Sabine Egger šesta v slalomu

Obraz zmagovalke v slalomu se ni spremenil – 17-letna Janica Kostelič iz Hrvaške še vedno spravlja svetovni smučarski vrh v začudenje. V nedeljskem slalomu v Sestriereu je zmagala z 1,12 sekunde prednosti pred drugouvrščeno Anjo Pärson iz Švedske. Sabine Egger je s svojo uvrstitvijo na 6. mesto spet enkrat rešila avstrijsko smučarsko moštvo, saj se je od Avstrijk poleg nje kvalificirala le še Karin Köller na 18. mesto. Slovenke pa so se vse prebile do novih točk, najboljša izmed njih je bila Špela Pretnar na 10. mestu.

Naslednji slalom v svetovnem pokalu pa bo na sporedu 29. 12. v Lienzu! T. G.

Svetovni pokal/slalom: 1. Janica Kostelič 250, 2. Christel Saioni 196, 3. Trine Bakke 190, ... 6. Sabine Egger 122

Slovenska športna zveza in Športno društvo DSG Sele vabita na

Slovesnost ob 50-letnici SŠZ s športnim plesom

26. decembra 1999 • 18.00 v gostilni Terkl v Selah/Borovnica
Spored:
18.00 Jubilejna proslava »50 let Slovenska športna zveza« z razglasitvijo zmagovalca 1. Super-trim-sedmerboja južnokoroških vasi '99 in podelitvijo nagrad

20.00 Športni ples ŠD DSG Sele – igra ansambel »Trio3«

ŠAHOVSKI OREH ŠT. 91

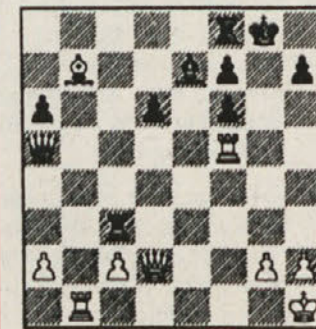
Silvo Kovač

Marić – Gligorič / YU 1964

V Najdorfovi varianti sicilijanske obrambe je beli za ceno kmetov na daminem krilu želel stopnjevati napad na oslabiljeno rokado črnega. Velemojster Gligorič, ki je na potezi, razmišlja o možnosti jemanja belega kmeta na polju a2, napadu

na belo trdnjavo na b1 in nadaljnem pritisku po drugi vrsti, saj se mu menjava trdnjav 1...Df5: 2.Dc3: ne zdi ugodna.

Toda črni se je v nastali poziciji odločil za tretjo možnost in odigral enostavno in učinkovito potezo, ki je prisilila belega na predajo!

Rešitev št. 90

Samo pripravljalna poteza z lovcem 1.Lc6 vodi do mata v dveh potezah. Poglejmo možne odgovore črnega: 1...d3 2.Dd5 mat, 1...c2 2.Dc2: mat, 1...Kc5 2.Dd5 mat in 1...Kd3 Lb5 mat. Lahkoten šahovski problem, ki ga odlikujejo kar štiri matne slike!